

اشاره

تاکنون در بخش‌های پیشین این سلسله مطالب که در شماره‌های ۲، ۳، ۴ و ۶ منتشر شده است، دانستی‌ها و نکته‌هایی در ارتباط با پژوهش، به‌ویژه پژوهش‌های دانش‌آموزی برای مدیران مدرسه‌ها بیان شد. اکنون در بخش پنجم، در ادامه توجه به پژوهش‌های دانش‌آموزی، چند نکته دیگر مورد توجه قرار می‌گیرد.

روش‌های مورد تأکید در پژوهش‌های دانش‌آموزی

درست است که دانش‌آموزان بسته به علاقه، توانمندی و امکانات در دسترس خود می‌توانند از روش‌های فراوانی استفاده کنند، ولی در هر حال بهتر است چند روش بیشتر مورد تأکید قرار گیرد:

● **مشاهده:** اگر بتوانیم مهارت مشاهده دانش‌آموزان را از طریق پژوهش‌های مدرسه‌ای تقویت کنیم، آن‌ها را برای موفقیت در زندگی و سایر دروس هم یاری خواهیم داد. پرورش قدرت مشاهده، تیزبینی و درست‌بینی فراگیرندگان را افزایش می‌دهد.

● **شناسایی:** پرورش این مهارت، از همان مرحله انتخاب موضوع پژوهش آغاز می‌شود. این که دانش‌آموز قدرت تشخیص مسئله‌ها، توانایی شناخت راحل‌ها و تمیز دادن برجستگی‌ها و کاستی‌های هر

یک از راحل‌ها از یکدیگر و شناسایی پیشنهادهای خاص در هر پژوهش را دارا باشد، در حقیقت پژوهش دانش‌آموزی به یکی از هدف‌های اصلی خود رسیده است. ● **طبقه‌بندی:** پژوهش دانش‌آموزی، به‌ویژه در دوره‌های پایین‌تر، مستلزم دقت در انواع خاصی از طبقه‌بندی است. پرورش قدرت طبقه‌بندی کردن، از روش‌هایی است که در پژوهش دانش‌آموزی مورد تأکید فراوان قرار می‌گیرد.

● **یادداشت‌کردن:** هر پژوهشی، مستلزم یادداشت برداشتن از مشاهده‌ها، منابع در دسترس، نتایج آزمایش‌ها و... است. اگر بر پرورش مهارت یادداشت‌کردن تأکید می‌شود، این مسئله تنها به پژوهش دانش‌آموزی ارجاع داده نمی‌شود. پرورش این مهارت از طریق پژوهش‌های مدرسه‌ای، بالطبع به دانش‌آموزان کمک خواهد کرد آن‌ها در یادداشت برداشتن از سخنان معلمان خود در هنگام تدریس و نیز در سایر موقعیت‌های آموزشی ورزیده‌تر شوند.

● **توضیح دادن:** چرا برخی از فرزندان ما، از توضیح چند جمله‌ای درباره موضوع یا پدیده‌ای عاجزند؟ موضوعی (حتی برای مثال، یک موضوع ساده مورد علاقه دانش‌آموزان مانند یک مسابقه فوتبال) را برای فرزند خود بیان کنید و از او بخواهید که لااقل پنج دقیقه درباره آن صحبت کند. مطمئناً بسیاری از بچه‌ها، به سختی به

دقیقه سوم یا چهارم خواهند رسید. انجام پژوهش‌های دانش‌آموزی، به بچه‌ها کمک می‌کند این مهارت را در خود پرورش دهند. توضیح دادن، مهارتی است که در تمام مراحل پژوهش، از مرحله توضیح موضوع پژوهش به معلم یا راهنمای پژوهش گرفته تا مرحله جمع‌آوری اطلاعات و ارائه، به هر تقدیر به کار دانش‌آموزان خواهد آمد. پرورش این مهارت، حتی می‌تواند به‌طور غیرمستقیم در توسعه مهارت‌های گفتاری دانش‌آموزان و درس‌های زبان و ادبیات بومی و نیز سایر زبان‌ها (برای مثال عربی و انگلیسی) تأثیر مثبت داشته باشد.

مهارت‌های علمی و عملی مورد تأکید در پژوهش‌های دانش‌آموزی

علاوه بر روش‌هایی که از آن‌ها نام بردیم، انجام پژوهش‌های دانش‌آموزی توسط فراگیرندگان، در پرورش دو دسته دیگر از مهارت‌ها در میان دانش‌آموزان تأثیر دارد. به عبارت دیگر، با انجام پژوهش توسط دانش‌آموزان، می‌توان انتظار داشت این مهارت‌ها توسعه یابند. این مهارت‌ها به قرار زیرند:

- **الف) مهارت‌های اطلاعاتی و مطالعاتی، شامل:**
- **تعیین موضوع و هدف پژوهش؛**
- **بازیابی و جمع‌آوری اطلاعات؛**
- **انتخاب اطلاعات (وجین کردن اطلاعات جمع‌آوری شده)؛**

پژوهش برای مدیران مدرسه‌ها

از الف تا ی، درباره پژوهش - بخش پنجم

پژوهش دانش‌آموزی پرورش دهنده مهارت‌ها

مرتضی مجدفر

● سازمان‌دهی اطلاعات (دسته‌بندی)

کردن اطلاعات براساس هدف‌های

پژوهش؛

● ارزش‌یابی اطلاعات؛

● مرادده نتایج.

(ب) مهارت‌های عملی، شامل:

● هنر و صنایع دستی: در انجام

بسیاری از پژوهش‌های دانش‌آموزی (اگر

مدارس به‌طور تصنعی بر کارهای تایپ و

تجلید شده توسط مراکز فنی - انتشاراتی

تاکید و ارزش‌گذاری ویژه نکنند)، توجه

به هنر و صنایع دستی در رأس کارها قرار

دارد. اگر جلد پژوهش توسط دانش‌آموزی

طراحی و نقاشی شود، صفحات متن آن به

وسیله خود پژوهش‌گر پردازش و با استفاده

از هنرهای گوناگون آماده شود و در انجام

و ارائه پژوهش، کارهای هنری و ظریف

دیگر مورد توجه قرار گیرد، این مهارت

به‌طور جدی پرورش می‌یابد.

● کار با تجهیزات ویژه: اگر پژوهش

تجربی - آزمایشگاهی باشد، دانش‌آموزان

نیازمند داشتن مهارت‌هایی در ارتباط با

کار کردن با تجهیزات ویژه هستند. علاوه

بر این، در ارائه هر پژوهشی، علاوه بر کار

با رایانه، پرینتر، دستگاه ویدئو پروژکتور،

پخش اسلاید، پخش صوت، نمایش

فیلم و... هر دانش‌آموز باید ساخت برخی

تجهیزات و ابزارهای ویژه (برای مثال

پاورپوینت و...) را بلد باشد.

● **ارائه اطلاعات:** این مهارت را به‌طور مبسوط در ادامه شرح داده‌ایم.

سایر مهارت‌ها

همان‌طور که گفتیم طراحی و انجام یک پژوهش دانش‌آموزی، مشحون از امکاناتی است که در حوزه‌های گوناگون در اختیار پژوهش‌گر کم‌سن و سال مدرسه رو قرار می‌گیرد. علاوه بر نکاتی که تاکنون ذکر کردیم، پژوهش دانش‌آموزی کمک می‌کند تا فراگیرنده در ۷ محور زیر هم مهارت‌هایی را به‌دست آورد:

● **مهارت‌های شفاهی؛** مانند صحبت کردن (برای توضیح درباره پژوهش و یا ارائه اطلاعات در پایان پژوهش به همکلاسی‌ها و دیگران)، گوش دادن به سخنان افرادی که می‌توانند درباره پژوهش اطلاعاتی را در اختیار وی قرار دهند و...

● **مهارت خواندن؛** انجام بسیاری از پژوهش‌ها، مستلزم رجوع به کتاب‌ها و منابع آموزشی گوناگون اعم از روزنامه‌ها، مجله، دایره‌المعارف‌ها و فرهنگ‌ها، سایت‌های اینترنتی و... است. اگر دانش‌آموز به مهارت درست خواندن دست بیاید و آن را در کار پژوهش خود به کار گیرد، می‌توانیم از موفقیت او در پژوهش و حتی درست درس خواندن مطمئن شویم.

● **مهارت نوشتن؛** بسیاری از معلمان انشا و ادبیات فارسی، مدافعان جدی پژوهش دانش‌آموزی در مدارس هستند. آن‌ها می‌گویند بچه‌هایی که مجبورند گزارش‌های پژوهشی بنویسند، به‌طور برجسته‌ای در درس انشا و نگارش خود رشد می‌کنند. این افراد، به سرعت موفق می‌شوند اطلاعات در دسترس خود را پردازش و به نوشته‌ای قابل قبول تبدیل کنند.

● **توسعه نگرش‌ها؛** از آن‌جا که در هر پژوهشی با ابعاد گوناگون مسئله، بایدها و نبایدها، شدنی‌ها و نشدنی‌ها، برجستگی‌ها و کاستی‌ها روبه‌رو می‌شویم، لاجرم نگرش‌هایمان نیز توسعه می‌یابد. بدیهی است یک کودک و نوجوان پژوهش‌گر، از این در معرض بودن‌های متفاوت، تأثیر

بیشتری در توسعه نگرش‌ها می‌پذیرد.

● **کنجکاوی؛** تحقیق مستلزم دقیق شدن و کنجکاوی است و پرورش این مهارت، جزو اجتناب‌ناپذیرترین بخش‌های جانبی هر پژوهشی محسوب می‌شود.

● **استقلال؛** تفاوت پژوهش با تکالیف معمول مدرسه‌ای در آن است که به‌طور معمول پدران و مادران و سایر افراد خانواده به‌راحتی تکالیف معمول نمی‌توانند به دانش‌آموز کمک کنند و به همین دلیل او مجبور به مستقل کار کردن و تأکید ورزیدن بر داشته‌ها و توانمندی‌ها و در نتیجه پرورش مهارت استقلال خود است.

● **همکاری؛** در پژوهش‌هایی که دانش‌آموزان به شکل گروهی کار می‌کنند، به‌طور گسترده‌ای شاهد توسعه همکاری میان فراگیرندگان هستیم. علاوه بر پژوهش‌های گروهی، وقتی دانش‌آموزی برای انجام پژوهش خود پرسش‌نامه ساده‌ای طرح می‌کند و در نظر دارد همکلاسی‌هایش به پرسش‌نامه‌وی جواب دهند تا او در تحلیل‌ها و نتیجه‌گیری‌هایش از آن‌ها استفاده کند، اهمیت مهارت همکاری برای او مسجل می‌شود و بدین ترتیب درمی‌یابد که تا کمک و همکاری نکنی، از یاری و همکاری دیگران برخوردار نخواهی شد.

ارائه تحقیق

معلمان باید فرصتی فراهم کنند تا تمامی پژوهش‌های انجام شده توسط دانش‌آموزان به نحو مقتضی به هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌های آن‌ها، و حتی در صورت لزوم به دانش‌آموزان منتخب شهر و منطقه (در جشنواره‌های منطقه‌ای) ارائه شوند. اگر ارائه پژوهش با ارزش‌گذاری و اختصاص امتیاز مناسب به دانش‌آموزان توأم شود، می‌تواند اثر انگیزشی خوبی به همراه داشته باشد.

در این خصوص، حتی می‌توان در سطح مدرسه، نمایشگاهی از پژوهش‌های دانش‌آموزان را دایر و هر چند گاه یک‌بار، برنامه‌های شاد، متنوع و جذابی را برگزار کرد. هم‌چنین می‌توان از طریق معلمان

به دانش‌آموزان یادآور شد که هنگام ارائه تحقیق خود، علاوه بر این که مخزن واژگان متناسب با سن خود را به کار می‌گیرند، از به کار بردن واژه‌های نامأنوس و غریب خودداری ورزند و از ابزارهای کمک‌آموزشی (همچون پاورپوینت، ویدئو، اورهد و اویک) نیز هنگام ارائه تحقیق استفاده کنند. حضور معلم یا مربی راهنمای دانش‌آموز پژوهش‌گر (در مواقعی که فرد دیگری همانند مربی پرورشی، مربی ورزش، معلم آزمایشگاه یا کتابدار، راهنمای انجام پژوهش او هستند) در هنگام ارائه تحقیق، علاوه بر آن که حمایت غیرمستقیم از پژوهش‌گر به‌شمار می‌رود، می‌تواند در تصحیح فرایند ارائه نتایج پژوهش و جهت‌دهی به اطلاعات، و مفاهیم و نکته‌هایی که معلم می‌خواهد دانش‌آموزان در جریان آن قرار

گیرند، مؤثر

باشد و در نهایت این که

تجلیل و تشکر از دانش‌آموزان

پژوهش‌گر پس از پایان کار، توسط معلم و در صورت لزوم در حضور پدر، مادر، پدربزرگ، مادربزرگ و سایر اعضای خانواده‌وی و نیز هم‌کلاسی‌ها و هم‌مدرسه‌ای‌ها، می‌تواند بسیار اثربخش باشد.

شیوه‌های ارائه یا انجام

پژوهش دانش‌آموزی

در نظام آموزشی ما، تأکید قانون‌گذار کلی است و پژوهش برون‌مدرسه‌ای تنها مختص دانش‌آموزان سال‌های پایانی دبستان و دوره‌های راهنمایی تحصیلی و دبیرستان نیست، بلکه مخصوص سال‌های اول، دوم و سوم دبستان

نیز هست. در واقع، برای دانش‌آموزان کلاس اول ابتدایی هم که هنوز الفبای فارسی را یاد نگرفته‌اند، به هر یک از درس‌ها نمره پژوهش اختصاص می‌یابد. همان‌طور که گفتیم، منظور از پژوهش دانش‌آموزی، تنها انجام تحقیق به صورت مکتوب و نوشتاری نیست. تحقیق در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی تحصیلی و در درس‌های متفاوت و براساس شرایط، اقتضات، خواسته‌ها، امکانات و توانمندی‌های دانش‌آموزان و نیز هنرمندی و شناخت معلمان از موضوع و گستره پژوهش، می‌تواند به یکی از شیوه‌ها و در ارتباط با هر موضوعی که به دانش‌آموز و یا گروهی از دانش‌آموز داده می‌شود، انجام پذیرد و ارائه شود. در همه موارد، حجم پژوهش باید بسیار کم و در حد

ویژگی‌های سنی و روان‌شناختی فراگیرندگان باشد:

۱. انجام تحقیق به صورت کتاب‌خانه‌ای و ارائه آن به صورت مکتوب.
۲. مصاحبه با افراد گوناگون (مکتوب و یا ضبط شده) درباره موضوع تحقیق و ارائه نظرات آن‌ها و جمع‌بندی توسط دانش‌آموز محقق.
۳. نوشتن داستانی در ارتباط با موضوع پژوهش.
۴. ترسیم نقاشی در ارتباط با موضوع تحقیق.
۵. استفاده از نقاشی به شیوه کمیک‌استریپ (نقاشی‌های چندمرحله‌ای و دارای قصه) درباره موضوع پژوهش و ارائه آن با توضیح شفاهی در کلاس.
۶. استفاده از هنر کاریکاتور برای نشان دادن موضوع تحقیق.

۷. نوشتن نمایشنامه‌ای کوتاه با شخصیت‌های محدود درباره عنوان تحقیق.
۸. انجام مطالعه موردی به شیوه اقدام‌پژوهی و با استفاده از شیوه گزارش‌نویسی در ارتباط با موضوع.
۹. تحقیق به شیوه مشاهده پدیده‌ها، ثبت عینی پدیده‌ها و ارائه آن به صورت مکتوب یا شفاهی.
۱۰. تحقیق با استفاده از اجرای پرسش‌نامه‌ای با سؤالات کم‌تعداد و مختصر و تحلیل نتایج آن (پژوهش میدانی).
۱۱. استفاده از مطالب چاپ شده و بریده جراید در ارتباط با موضوع تحقیق و جسیانند آن‌ها روی مقوا به شکل کلاژ و ارائه گزارش به شیوه پرده‌خوانی.
۱۲. ارائه یک داستان ناتمام درباره موضوع پژوهش به دانش‌آموزان و درخواست از آن‌ها برای اتمام قصه به هر شکلی که خود می‌خواهند (قابل کاربرد در پایه‌های پایین‌تر).
۱۳. ارائه یک نقاشی ناقص یا یک کمیک‌استریپ تکمیل نشده درباره موضوع تحقیق به دانش‌آموزان و درخواست از آن‌ها برای تکمیل نقاشی و کمیک‌استریپ به هر شکلی که خود می‌خواهند (قابل کاربرد در پایه‌های پایین‌تر).
۱۴. تهیه اسلاید در ارتباط با موضوع تحقیق و نمایش آن در کلاس.
۱۵. عکس‌برداری از موضوعات تحقیق و برگزاری نمایشگاه در کلاس و مدرسه.
۱۶. فیلم‌برداری در ارتباط با موضوع پژوهش به شکل ویدیویی. (در مورد بندهای ۱۴ تا ۱۶ به توان مالی دانش‌آموزان و امکان پذیر بودن کار توجه شود).
۱۷. طراحی پوستر درباره موضوع پژوهش.
۱۸. طراحی و تولید روزنامه دیواری در ارتباط با موضوع پژوهش و نصب آن به دیوار کلاس و یا راهروهای مدرسه.
۱۹. طراحی و تولید تک‌نسخه‌ای

یک مجله و نشریه در ارتباط با موضوع تحقیق (و تحویل آن به مسئولان مدرسه برای تکثیر و توزیع در سطح آموزشگاه، در صورتی که قابلیت تکثیر داشته باشد).

۲۰. طراحی و اجرای یک مسابقه دانش‌آموزی در ارتباط با موضوع تحقیق در سطح کلاس یا مدرسه.
۲۱. طراحی و اجرای یک مراسم دانش‌آموزی (مثلاً صبح‌گاه، ظهرگاه، جشن میلاد و...) درباره موضوع تحقیق.
۲۲. گردآوری آیات و احادیث مرتبط با موضوع پژوهش.
۲۳. گردآوری ضرب‌المثل‌های مرتبط با موضوع تحقیق.
۲۴. تهیه ماکت، طراحی و تولید چارت، و ساخت وسایل درباره موضوع تحقیق.
۲۵. بازدید از مکان‌های مربوط به موضوع تحقیق و تهیه و ارائه گزارش به صورت مکتوب یا شفاهی.
۲۶. سرودن شعرهایی درباره موضوع تحقیق توسط دانش‌آموزانی که در این زمینه استعداد دارند.
۲۷. آهنگ‌سازی یا انتخاب آهنگ و طراحی و اجرای سرودهای مرتبط درباره عنوان تحقیق در محیط مدرسه.
۲۸. جمع‌آوری و اجرای بازی‌های بومی و محلی در ارتباط با موضوع پژوهش.
۲۹. گفت‌وگو با پدر، مادر، پدربزرگ، مادربزرگ و سایر افراد ارشد خانواده و بیان خاطرات تلخ و شیرین این افراد درباره موضوع تحقیق و ارائه آن به صورت صدای ضبط‌شده و یا متن نوشته شده.
۳۰. ترتیب‌گردش علمی از سوی معلم و جمع‌آوری مجموعه‌های طبیعی در ارتباط با موضوع پژوهش و یا تهیه و ارائه گزارشی از گردش علمی انجام شده.
۳۱. معرفی یا نقد کتاب‌های موجود در کتابخانه مدرسه یا محل (و یا کتاب‌فروشی‌ها) درباره موضوع پژوهش.
۳۲. معرفی یا نقد فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی مرتبط با موضوع تحقیق.
۳۳. معرفی و نقد برنامه‌های رادیویی مرتبط با عنوان پژوهش.
۳۴. سخنرانی یا گویش محلی در

ارتباط با موضوع تحقیق (در صورتی که معلم و دانش آموز با یک گویش صحبت می کنند و یا معلم با گویش دانش آموز آشنایی دارد).

۳۵. استفاده از تجربیات محلی (فولکلور، آداب و رسوم، آئین ها و...) و تهیه گزارشی در ارتباط با عنوان تحقیق.

۳۶. تهیه زندگی نامه صاحب نظرانی که در ارتباط با موضوع پژوهش فعالیت هایی داشته اند.

۳۷. ارائه یک قصه کامل به دانش آموزان درباره موضوع تحقیق و درخواست مصور کردن آن در شش یا هشت صفحه یا قاب از سوی آن ها (تولید کتاب ویژه کودکان و کمیک استریپ).

۳۸. اعزام دانش آموزان به برنامه ها و مراسمی که در گوشه و کنار شهر برگزار می شوند و درخواست تهیه و ارائه گزارش از دانش آموزان (این روش، بیشتر برای پژوهش دروس علوم اجتماعی، دینی و... کاربرد دارد).

۳۹. نگرش سنجی از اولیا راجع به موضوع تحقیق.

۴۰. بررسی و جمع آوری دیدگاه های فرهنگی متفاوت نسبت به موضوع

پژوهش.

۴۱. جمع آوری قوانین و مقررات موجود کشور در ارتباط با موضوع پژوهش.

۴۲. استخراج و ارائه واژه های مرتبط با موضوع پژوهش از چند فرهنگ نامه، دایره المعارف و واژه نامه معروف و در دسترس.

۴۳. جمع آوری و تدوین تاریخچه و پیشینه موضوع تحقیق از روی پژوهش های قبلی انجام شده.

۴۴. تهیه مقاله ای در ارتباط با عنوان پژوهش به صورت بروشور تبلیغی با تصویرهای گوناگون و به شکل تاشو و آکاردئونی.

۴۵. استفاده دانش آموز از شبکه های رایانه ای در ارتباط با موضوع پژوهش و ارائه گزارش درباره آن.

۴۶. ترجمه متون خارجی مرتبط با موضوع پژوهش با انتخاب معلم و یا دانش آموز (برای دانش آموزانی که در زبان خارجی توانمندی دارند).

۴۷. تهیه بولتن های مرتبط با موضوع پژوهش در سه یا چهار صفحه.

۴۸. طراحی و اجرای برنامه های شبه رادیویی و تلویزیونی (گزارش، مصاحبه،

خبر، مسابقه و...) درباره موضوع پژوهش. ۴۹. ارائه گزارش از مسابقه هایی که در ارتباط با موضوع تحقیق در سطح روستا، شهر و یا کشور و حتی جهان برگزار می شوند.

۵۰. تحلیل برنامه های صداوسیما در ارتباط با موضوع تحقیق در یک محدوده زمانی و ارائه آن به کلاس درس.

۵۱. استفاده از دانستنی ها و اطلاعات شخصی پژوهش گر و یا پژوهش گران (در صورتی که پژوهش به صورت گروهی انجام پذیرد) در ارتباط با موضوع تحقیق.

۵۲. در نهایت اجازه دادن به دانش آموزان، برای این که شیوه پژوهش خود را به هر شکلی که خود می خواهند و حتی به شکلی که در ۵۱ حالت قبلی به آن ها اشاره نشده است، اجرا کنند.

البته باید در نظر داشت، انتخاب هر یک از موارد ۵۲ گانه یادشده، تنها براساس شرایط خاصی امکان پذیر است و حرف اول و آخر در این مورد، به طور قطع از آن هنر معلمان و راهنمایان پژوهشی هنرمندی خواهد بود که عاشقانه در تربیت فرزندان دانا و توانا برای کشورمان تلاش می کنند

دو تجربه مدرسه ای در ارتباط با پژوهش راهنمایی پارسا، تهران

دانش آموزان مدرسه راهنمایی پارسا دارای انجمن های پژوهشی هستند. آن ها باید موضوع مورد علاقه خود را انتخاب کنند و راجع به آن پژوهش نمایند. این کار به صورت گروهی و زیر نظر استاد راهنما انجام می شود. با توجه به این موضوع انتخاب شده، گروه های مختلف می توانند انجمن پژوهشی خود را نام گذاری کنند. پس از انجام پژوهش، یافته های آن ها در جشنواره ای با حضور اولیا ارائه می شود.

معلمان دارای دپارتمان های آموزشی هستند که فعالیت های اجرایی و تحقیقاتی در این دپارتمان ها انجام می شود. آموزش ها شامل مواردی از قبیل مهارت های کلاس داری، پژوهش، کامپیوتر و سایر موضوعات کاربردی در مدرسه است.

دبیرستان رضویه، تهران

گروه های پژوهشی: در پایه های اول و دوم گروه پژوهش ضمن تدریس مبانی پژوهش در زمینه های فیزیک، زیست، روان شناسی و شیمی و کامپیوتر به ارائه مقاله و تحقیق و پژوهش می پردازند.

جهت فعالیت علمی و عملی دانش آموزان، در طول سال تحصیلی واحدی با عنوان پژوهش برای دانش آموزان سال اول و دوم ارائه شده و دانش آموزان براساس علایق خود به عضویت یکی از ۶ گروه درآمده و به انجام کارهای تبلیغاتی می پردازند. در اردیبهشت ماه نیز نمایشگاهی از تحقیقات آنان در دبیرستان تشکیل می گردد و از طرف اداره آموزش و پرورش دانش آموزان مدارس دیگر و اولیای دانش آموزان از این نمایشگاه بازدید می کنند.

عمده ترین موضوعی که می توان در رابطه با خلاقیت بیان کرد، این است که درس پژوهش در برنامه هفتگی گنجانده شده است. دانش آموزان با توجه به علایق خود در رشته های مختلف به تحقیق می پردازند و در زمینه های مختلف پژوهش هایی را انجام می دهند.